

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3*

จุฑากิจ นวลมังสอ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการดำเนินงาน (2) เปรียบเทียบการดำเนินงาน และ (3) ศึกษาแนวทางการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 กลุ่มประชากร ได้แก่ โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 16 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 16 คน ครูประจำชั้น จำนวน 113 คน และครูแนะแนว จำนวน 16 คน รวมทั้งหมด 145 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูแนะแนว โดยรวมแตกต่างกัน และ (3) แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ครูควรเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน ประสานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมวางแผนต่าง ๆ กับโรงเรียน

คำสำคัญ: ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

* ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช

** นักศึกษาปริญญาโท

The Student Care and Support System of the Private School under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3*

Juthakij Nounmongso**

Abstract

The objectives of this research were to determine: (1) the level of student care and support performance, (2) the comparison of the performance between student care and support and (3) the approach to develop the performance of student care and support system of the private school under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3. The samples were 145 private school educators, consisted of 16 administrators, 113 class instructors and 16 guidance teachers. The research instrument was questionnaires. The statistics for data analysis were mean, standard deviation and analysis of variance (One-way ANOVA).

The research results were as follows:

1. The level of student care and support performance between the private school under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3, as a whole and as an individual was at the high level.

2. The comparison of the performance of student care and support according to the opinions of administrators, advisors and guidance teachers, as a whole and as an individual was different.

3. The approach to develop the performance of student care and support system were home visit, establishing the parent networks, cooperating with parents for school planning and management.

Key words: The Student Care and Support System.

---

* Part of Thesis for the Master Degree of Education Degree in Educational Administration Program, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.

** Graduate Student.

บทนำ

สังคมไทยในยุคปัจจุบันได้พัฒนาจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมกึ่งอุตสาหกรรมและได้พัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตของบุคคลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ระบุว่าสถานการณ์และปัญหาเด็กในสังคมไทยนับวันจะมีความซับซ้อนวิกฤตและรุนแรงมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจ ทุนนิยมเชิงตลาด การแข่งขันแบบเสรี การเร่งรีบ การกระตุ้นในลักษณะบริโภคนิยมผ่านสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทางด้านการสื่อสารเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่ง จึงได้รับการหล่อหลอมจากบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ล่อแหลมต่อการกระทำผิดกฎหมาย หมิ่นเหม่ต่อศีลธรรมอันดีงาม มีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ การพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกายจิตใจและสติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครู และทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งดงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต, 2546)

จากข้อมูลข้างต้น แสดงถึงสถานการณ์ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันแก้ไขรวมถึงสถานศึกษาซึ่งมีส่วนในการดูแลอบรมบ่มนิสัยให้กับ

เด็กและเยาวชนโดยตรง ควรให้ความสำคัญในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบกับผู้วิจัยทำงานในโรงเรียนเอกชนและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผ่านมานี้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงสนใจที่จะศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำชั้นและครูแนะแนว
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

วิธีการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูแนะแนว และครูประจำชั้นในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา จำนวน 16 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร 16 คน ครูแนะแนว 16 คน ครูประจำชั้น 157 คน รวมทั้งสิ้น 189 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้บริหารและครูแนะแนว ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

ซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มประชากร จำนวนกลุ่มละ 16 คน ครูประจำชั้น ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับฉลากและกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างถึงใน พิซิต ฤทธิ์จรรยา, 2554) จำนวน 113 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีขั้นตอนตามหลักวิชาการจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ทำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง 3 ท่าน พร้อมนำข้อเสนอแนะที่ได้ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ทั้งทางด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษาไทย คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณธรรมแล้วนำไปทดสอบความเชื่อมั่น หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 อ้างอิงในพิซิต ฤทธิ์จรรยา, 2554) ได้เท่ากับ .987

เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร ครูประจำชั้น และครูแนะแนว จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ทั้งทางไปรษณีย์และเก็บด้วยตนเอง ได้รับคืนจำนวน 145 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด มาจัดสนทนากลุ่ม ในกลุ่มผู้บริหาร ครูแนะแนว ครูผู้สอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่น้อยกว่า 7 ปี จำนวน 7 คน และนักเรียนที่เป็นประธานนักเรียน 7 คน รวมสนทนากลุ่ม

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ (1) วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพของครู ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

(2) การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (3) วิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) (4) วิเคราะห์ แบบสอบถามปลายเปิดข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ (5) วิเคราะห์การสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำชั้น และครูแนะแนว ทุกด้านโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (4.21 ± 0.50) โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามลำดับ

ผลการศึกษาระบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำชั้น และครูแนะแนวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือเป็นภาระงานสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน มีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ประสานความร่วมมือจากครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมี

วิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริชต์ ชาตะรักษ์ (2550) รายงานการดำเนินงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ วรรณศิริ (2550) รายงานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรี โพธิ์สำนัก (2550) รายงานปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร ครูประจำชั้นและครูแนะแนวทุกคนมีความตระหนักต่อความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูประจำชั้นต้องรับรู้ข้อมูลของนักเรียนโดยการไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล จะช่วยให้ครูได้ทราบชีวิตความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำชั้น และครูแนะแนว โดยจำแนกตามสถานภาพในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งสามกลุ่ม ดังนี้ ผู้บริหารค่าเฉลี่ยรวม(4.48±0.38) ครูประจำชั้นค่าเฉลี่ยรวม (4.13±0.51) และครูแนะแนวเฉลี่ยรวม (4.41±0.34) วิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

ในรายด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นว่าทั้งสามด้านหน้าที่หลักเป็นของครูประจำชั้นที่จะอยู่ใกล้ชิดนักเรียน รู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งให้น้ำหนักไปที่ครูประจำชั้นเป็นหลัก ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ออนไลน์, 2552) ได้กำหนดให้ปีการศึกษา 2552 เป็น “ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน” ด้วยการจัดกิจกรรมสัปดาห์เยี่ยมบ้านนักเรียนโดยให้สถานศึกษาจัดครูที่ปรึกษาออกเยี่ยมนักเรียนในความปกครองถึงบ้านพักทุกคนให้ครบร้อยเปอร์เซ็นต์ เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริงและสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2547) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำชั้น และครูแนะแนว พบว่าครูประจำชั้น/ครูแนะแนวควรออกพบปะผู้ปกครองนักเรียน (45% จากแบบสอบถามทั้งหมด) เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันทำให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านสังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิต การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็น

ประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันแก้ไขและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิศักดิ์ อุสาพรหม (2552) รายงานการพัฒนาระบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านอุณา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ซึ่งส่งผลให้ครูที่ปรึกษาได้ใกล้ชิดดูแลเอาใจใส่รู้พฤติกรรมของนักเรียน รู้ข้อมูลของนักเรียนและเข้าใจนักเรียน กิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองนักเรียนได้ มีโอกาส และมีส่วนร่วมในการพัฒนา แก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน (25% จากแบบสอบถามทั้งหมด) ให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการแนะแนวเพิ่มมากขึ้น ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา และวางแผนการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นโดยครูทุกคน ควรหาเทคนิควิธีการในการช่วยเหลือและส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล ย่าปิ่น (2553) พบว่าการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโคกม่วงศึกษา อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยใช้หลักการพัฒนาด้วยกลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการนิเทศภายในและการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ทำให้การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบดีขึ้น เมื่อได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จากการวิจัยพบว่าการดำเนินงานในทุกด้านอยู่ในระดับมากและเพื่อให้

การพัฒนาการดำเนินงานให้ดีขึ้น ควรดำเนินการเพิ่มเติมดังนี้

1. ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้น มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด แต่ควรมีการจัดครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานนักเรียน 17-25 คน/ครู 1 คน เป็นการช่วยลดภาระด้านการสอนและกิจกรรมของโรงเรียน ทำให้สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง และสามารถไปเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคนได้

2. ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดแต่ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องเกณฑ์การคัดกรองที่มีความชัดเจนและหลากหลายและประชุมชี้แจงให้ครูทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน โดยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการคัดกรองนักเรียน

3. ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงเช่นกัน แต่ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาให้เป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดรูปแบบกิจกรรม มีการจัดกิจกรรมพบครูประจำชั้นที่เป็นบรรยากาศหลากหลาย จัดกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงซึ่งก็ควรประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนตลอดจนการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือ ป้องกันแก้ไขปัญหา และขอความร่วมมือนักเรียน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูที่ทำงานเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เพียงแต่ครูประจำชั้นอย่างเดียว

5. ด้านการส่งต่อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรให้เวลาในการติดตามผลการช่วยเหลือ

นักเรียนมากขึ้น เมื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาและได้ดำเนินการแล้วควรแจ้งผลกลับมายังครูประจำชั้น ประสานหน่วยงานการส่งต่อภายนอกให้ผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือ พัฒนาในส่วนเอกชนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2546). *คู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

จักรี โพธิ์สำนัก. (2550). *ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2554). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.

พรพิมล ยาปิ่น. (2553). *การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโคกม่วงศึกษา อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมศักดิ์ วรรณศิริ. (2550). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สิทธิศักดิ์ อู่สาพรหม. (2552). *การพัฒนากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านอุณา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *การศึกษาสภาพการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. ค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2552, จาก www.Obec.go.th/file_e-office/2009731091425.

สุรัชต์ ชาทะรักษ์. (2550). *การดำเนินงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.